

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžk/23/2019
Identifikačné číslo spisu: 8018200251
Dátum vydania rozhodnutia: 16.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Čanádiová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8018200251.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1/ P. V. 2/ F. V., obaja bytom P. A. XXXX/XX, L., obaja právne zastúpení JUDr. Peter Behúň, advokát, so sídlom Nám. sv. Egídia 44, Poprad, proti žalovanému: Okresný úrad Prešov, odbor výstavby a bytovej politiky, oddelenie štátnej stavebnej správy, so sídlom Námestie mieru 3, Prešov, za účasti: 1/ Š. A., bytom P. XX, V. Š., 2/ P. Š. Š., bytom H.Ž. XXXX/XX, V. Š., 3/ T. Š., bytom H.Á. XXXX/XX, V. Š., 4/ P. Q., bytom Š. XXX/XXX, V. Š. - A., 5/ F. Q., bytom Š.Q. XXX/XXX, V. Š. - A., 6/ F. J., B. Š. XXX, V. Š. - A., X/ D.. J. A., B. Š.T. XXX, V. Š. - A., 8/ P. P. K., bytom K. XX, X.H., 9/ X.. D. K., bytom K. XX, X., ďalší účastníci 8. a 9. zastúpení: AK-TARABČÁK s.r.o., so sídlom Hlavná 13, Prešov, IČO: 36 859 109, 10/ D.. T.. F. H., bytom T.. Q. X, V. Š., 11/ D.. L. H., bytom A. XXX/X, A., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného pod č. OÚ-PO-OVBP2-2018/5331/6956/ŠSS-KM zo dňa 18. januára 2018, v konaní o kasačnej sťažnosti žalovaného podanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 2S/35/2018-96 zo dňa 11. apríla 2019, takto

rozhodol:

Kasačnú sťažnosť ako neprípustnú o d m i e t a.

Žalobcom 1/, 2/ a ďalším účastníkom 8/ a 9/ p r i z n á v a voči žalovanému právo na náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania.

Ďalším účastníkom 1/, 2/, 3/, 4/, 5/, 6/,7/, 10/ a 11/ právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „správny súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom č.k. 2S/35/2018-96 zo dňa 11. apríla 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) zrušil podľa § 191 ods. 1 písm. c/, písm. d/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného č. OÚ-PO-OVBP2-2018/5331/6956/ŠSS-KM zo dňa 18. januára 2018 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) a rozhodnutie Mesta Veľký Šariš č. 2017/53/3115/MV zo dňa 9. októbra 2017 (ďalej aj „rozhodnutie správneho orgánu I. stupňa“), vec vrátil správne orgánu I. stupňa na ďalšie konanie a žalobcom priznal nárok na úplnú náhradu trov konania podľa § 167 ods. 1 SSP a ostatným účastníkom

konania nárok na náhradu trov konania nepriznal, pretože nezistil naplnenie osobitných zákonných dôvodov podľa § 169 SSP.

2. Dňa 15.05.2019 bola správneému súdu doručená kasačná sťažnosť žalovaného zo dňa 10.05.2019 podaná proti rozsudku správneho súdu č.k. 2S/35/2018-96 zo dňa 11.04.2019. Z podanej kasačnej sťažnosti vyplýva, že bola vybavovaná F.. T. G. a podpísaná D.. T. F., vedúcou odboru výstavby a bytovej politiky.

3. Dňa 10.06.2018 podal žalovaný návrh zo dňa 05.06.2019, v ktorom žiadal, aby kasačný súd priznal kasačnej sťažnosti podanej voči napadnutému rozsudku odkladný účinok dôvodiac, že právnymi následkami napadnutého rozsudku hrozí závažná ujma a priznanie odkladného účinku podanej kasačnej sťažnosti nie je v rozpore s verejným záujmom. Žalovaný ďalej dôvodil, že v prípade, ak správne orgány budú postupovať na podklade napadnutého rozsudku, dôjde k ich maximálnemu zaťaženiu, k rozporu správneho konania so znením stavebného zákona a k precedensom v obdobných prípadoch v rámci celého územia Slovenskej republiky.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) a dospel jednomyselne k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako neprípustnú odmietnuť v zmysle § 459 písm. d/ SSP, a to z nasledujúcich dôvodov:

5. Podľa § 447 ods. 1 SSP kasačný súd môže na návrh sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa uznesením priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok, ak by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila závažná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

6. Podľa § 449 ods. 1 SSP sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

7. Podľa § 449 ods. 2 SSP povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak
a/ má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ a d/,
c/ je žalovaným Centrum právnej pomoci.

8. Podľa § 459 písm. d/ SSP kasačný súd uznesením odmietne kasačnú sťažnosť ako neprípustnú, ak neboli splnené podmienky podľa § 449.

9. Podľa § 489 SSP za vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa sa na účely tohto zákona považuje vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike alebo uznaný doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou; ak bolo vysokoškolské vzdelanie získané najprv v prvom stupni a následne v druhom stupni, vyžaduje sa, aby išlo v oboch stupňoch o vzdelanie v študijnom odbore právo.

10. Zo spisu správneho súdu kasačný súd zistil, že napadnutý rozsudok bol žalovanému doručený dňa 25.04.2019 a obsahoval riadne poučenie o obsahu, forme, spôsobe a lehote na podanie kasačnej sťažnosti podľa § 449 ods. 1 a 2 SSP.

11. Kasačná sťažnosť žalovaného zo dňa 10.05.2019 bola podpísaná D.. T. F., vedúcou odboru výstavby a bytovej politiky žalovaného a vybavovaná F.. T. G.. Z obsahu uvedenej kasačnej sťažnosti ani z označenia a podpisu osoby konajúcej za sťažovateľa nie je zrejmé, že by mala vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa a že kasačnú sťažnosť spísal poverený pracovník žalovaného s dosiahnutým právnickým vzdelaním druhého stupňa. Spolu s kasačnou sťažnosťou žalobca súdu

nepredložil poverenie pracovníka oprávneného v mene žalovaného kasačnú sťažnosť spísať podľa § 445 SSP, ani nepripojil doklad o dosiahnutí právnického vzdelania druhého stupňa konajúcej osoby.

12. Keďže kasačný súd zistil, že žalovaný bol riadne poučený o spôsobe spísania a náležitostiach kasačnej sťažnosti, krajský súd postupoval správne, keď sťažovateľa pred predložením veci kasačnému súdu nevyzýval na predloženie listín preukazujúcich riadne spísanie kasačnej sťažnosti v súlade s § 449 ods. 2 písm. a/ SSP.

13. Kasačný súd konštatuje, že v danom prípade nebola splnená zákonná podmienka povinného zastúpenia sťažovateľa v kasačnom konaní osobou majúcou vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, nakoľko žalovaný jednoznačne a nesporne nepreukázal, že kasačná sťažnosť bola spísaná jeho vlastným zamestnancom s právnickým vzdelaním druhého stupňa a ani že D. T. F., konajúca za sťažovateľa na kasačnom súde, je povereným zamestnancom sťažovateľa s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa v zmysle § 449 ods. 2 písm. a/ SSP v spojení s § 489 SSP.

14. Z hľadiska sudcovských limitov pri sudcovskej tvorbe práva ohľadne výkladu ust. § 449 ods. 1 a 2 SSP je potrebné uviesť, že i v prípade, ak je kasačným sťažovateľom orgán verejnej správy, musí taktiež spĺňať procesnú požiadavku zákonodarcu, aby kasačná sťažnosť bola spísaná osobou s právnickým vzdelaním, ktorou je v danom prípade zamestnanec sťažovateľa, pretože pri opačnom výklade tohto ustanovenia by sa vytvorilo diskriminačné prostredie vo vzťahu ku správnym orgánom, ktoré nezamestnávajú osobu s právnickým vzdelaním druhého stupňa. V prípade, ak by kasačný súd „povedal“, že pri aplikácii ust. § 449 ods. 2 písm. a/ SSP by nemusel kasačný sťažovateľ v pozícii správneho orgánu spĺňať zákonnú požiadavku zákonodarcu, aby kasačná sťažnosť bola spísaná advokátom (§ 449 ods. 1 veta druhá SSP), resp. osobou s právnickým vzdelaním v réžii právneho zastúpenia vlastným zamestnancom, dochádzalo by potom k procesným situáciám, že dokonca i v obdobných veciach a u obdobných správnych orgánov by musel jeden správny orgán, ktorý by nemal zamestnanca s právnickým vzdelaním druhého stupňa, dať sa zastúpiť v kasačnom konaní advokátom, ktorý by musel správne orgánu i spísať kasačnú sťažnosť, aby naplnil zákonnú požiadavku zákonodarcu. Druhý správny orgán, ktorý by zamestnával osobu s právnickým vzdelaním, by však v obdobnej veci nemusel vôbec spísať kasačnú sťažnosť týmto svojim zamestnancom a iba by po spísaní kasačnej sťažnosti (štátutárnym orgánom ako v danej veci) doložil správne orgánu ex post plnú moc pre svojho zamestnanca s právnickým vzdelaním na zastupovanie v kasačnom konaní. V prípade, že by kasačný súd pripustil tento právny dualizmus, znamenalo by to určitú procesnú diskrimináciu vo vzťahu k tým správnym orgánom, ktoré nezamestnávajú osobu (osoby) s právnickým vzdelaním a sú „nútené“ nechať sa zastúpiť v kasačnom konaní advokátom vrátane spísania kasačnej sťažnosti. Takúto diskrimináciu medzi správnymi orgánmi v súvislosti s právnym zastúpením určite nechcel zákonodarcu vytvoriť pri výklade a aplikácii ust. § 449 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 449 ods. 1 SSP (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Sžfk/7/2018 z 27.06.2018).

15. Z vyššie citovaných ustanovení Správneho súdneho poriadku vyplýva, že konanie pred správnymi súdmi je v zásade jednoštančné. Kasačná sťažnosť preto predstavuje osobitný opravný prostriedok majúci povahu mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý smeruje voči právoplatnému rozhodnutiu správneho súdu.

16. Správny súdny poriadok vyžaduje, aby bol sťažovateľ v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom a kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa boli spísané advokátom (§449 ods. 1 SSP). Požiadavka vypracovania kasačnej sťažnosti advokátom a povinného zastúpenia advokátom v konaní o kasačnej sťažnosti (advokátsky primus) je odôvodnená predovšetkým tým, že v konaní o kasačnej sťažnosti sa spravidla rozhodujú zložitejšie prípady a vedie sa spravidla spor o výklad práva, pričom zhromaždenie relevantnej argumentácie pre kasačný súd vyžaduje vysokú mieru právnej zručnosti a znalosti množstva právnych predpisov a rozhodnutí súdov (tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 24. novembra 1986 vo veci Gillow proti Spojenému Kráľovstvu, sťažnosť č. 9063/80).

17. Zo zásady povinného spisania kasačnej sťažnosti advokátom a povinného zastúpenia sťažovateľa advokátom v kasačnom konaní umožňuje Správny súdny poriadok niekoľko výnimiek (§ 449 ods. 2 SSP). Jednou z nich je situácia, kedy zamestnanec sťažovateľa alebo jeho člen, ktorý za sťažovateľa na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

18. Pre naplnenie predpokladov tejto výnimky zo zásady advokátskeho primusu musia byť splnené kumulatívne tri podmienky: 1. osoba koná za sťažovateľa alebo ho zastupuje, 2. osoba má postavenie zamestnanca alebo člena sťažovateľa, 3. osoba má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

19. Ak preto sťažovateľ tvrdí, že sa na neho uvedená výnimka vzťahuje, musí súdu dostatočným a vierohodným spôsobom preukázať (dôkazná povinnosť) splnenie troch vyššie uvedených podmienok.

20. Na preukázanie prvej podmienky je potrebné aby sťažovateľ súdu doručil poverenie pre svojho zamestnanca alebo člena, ktorý za neho bude konať alebo ho bude na kasačnom súde zastupovať v konaní o kasačnej sťažnosti a tento zamestnanec alebo člen sťažovateľa bude za sťažovateľa v konaní o kasačnej sťažnosti vykonávať voči súdu procesné a iné úkony (bližšie pozri uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp.zn. 6As 100/2014, zo 17. júna 2015).

21. Splnenie tretej podmienky pre uplatnenie výnimky preukáže sťažovateľ súdu dorúčením fotokópie diplomu povereného zamestnanca alebo člena, ktorou poverený zamestnanec alebo člen osvedčí dosiahnutie vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa (rovnako uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp.zn. 3As 40/2007 z 30. mája 2007).

22. Obdobne sa k uvedenému stavia i česká právna teória, podľa ktorej „není-li stěžovatel zastoupen advokátem, je vhodné doložit již s podáním kasační stížnosti kopii diplomu o dosaženém právnickém vzdělání, doplněnou případně pověřením k zastupování.“ (Bližšie pozri SOCHOROVÁ, Vendula. § 105 [Účastníci řízení o kasační stížnosti a jejich zastoupení]. In: BLAŽEK, Tomáš, JIRÁSEK, Jan, MOLEK, Pavel, POSPÍŠIL, Petr, SOCHOROVÁ, Vendula, ŠEBEK, Petr. Soudní řád správní. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016.)

23. Z predmetnej kasačnej sťažnosti vôbec nevyplýva, že by akýmkoľvek spôsobom participoval na jej spisaní zamestnanec sťažovateľa s právnickým vzdelaním, a teda ide tu o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nie je možné podľa názoru kasačného súdu skonvalidovať.

24. Na základe uvedeného je zrejmé, že v prejednávanom prípade neboli splnené zákonné podmienky podľa § 449 SSP, napriek riadnemu poučeniu účastníkov konania o povinnosti podľa § 449 ods. 1 a 2 SSP. Kasačný súd preto kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 459 písm. d/ SSP ako neprípustnú odmietol.

25. V súvislosti s návrhom sťažovateľa na priznanie odkladného účinku podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že odmietnutie kasačnej sťažnosti konzumuje rozhodovanie o uvedenom návrhu navyše kasačný súd dodáva, že podľa § 447 ods. 1 SSP bol sťažovateľ povinný preukázať súčasne s podaním návrhu, že kasačnou sťažnosťou napadnutým rozhodnutím hrozí závažná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom, uvedené skutočnosti v návrhu žiadnym spôsobom nevymedzil, nešpecifikoval.

26. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s ustanovením § 171 ods. 1 SSP tak, že nakoľko žalovaný (sťažovateľ) procesne zavinil odmietnutie kasačnej sťažnosti, keď napriek riadnemu poučeniu nesplnil povinnosti podľa § 449 SSP, žalobcom a ďalším účastníkom 8/ a 9/ priznal proti žalovanému právo na náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania a to v súvislosti s ich vyjadreniami ku kasačnej sťažnosti. O výške tejto náhrady rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 175 ods. 2 SSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 147 ods. 2 SSP v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.